

SYLLABUS I LËNDËS “PEDOLOGJIA E PYJEVE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Pyjeve dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Pedologjia e Pyjeve
Programi:	Shkencat e Pyjeve dhe Mjedisit
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	2023/2024
Numri i orëve në javë:	2 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	Do shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.Asoc.Dr. Ylli Kortoçi
Të dhënat kontaktuese:	E-mail:ylli.kortoci@uniprizren.com; Mob.+38345846817
Përshkrimi i lëndës:	
Pedologjia e pyjeve pershkruan tokat si resurse natyrore dhe shfrytezimin e tyre, por gjithashtu ruajtjen dhe permiresimin e tyre. Leksionet sherbejne si materiale didaktike per studentet e pylltarise dhe si nje reference e mire per specialistet e kesaj fushe. Ne pjesen e pare keto leksione flasin per parimet kryesore te formimit te tokes, shkembijnjet, alterimin e tyre ,origjinen e tokes, konceptet e ndryshme per ndikimin e klimes, organizmave, relivet dhe kohes ne procest e tokeformimit, proceset e e ndryshme te tokeformimit si vecorite e tyre, shtimet e tokes humbjet, translokimet dhe transformimet. Perberja e tokes ku hyne lenda minerale, lenda organike , uji i tokes siperfaqsor dhe nentokesore, ajri i tokes, raporti midis perberseve te tokes. Profili i tokes dhe horizontet, profili genetik, vecorite specifike te horizonteve, nendarjet vertikale. Cilesite fizike te tokes. Ngjyra, tekstura e tokes, struktura e tokes. Cilesite kimike te tokave, elemntet kime , ushqyesit esenciale, kapaciteti i kembimite etj. Ky modul perqendrohet ne proceset fizike, kimike dhe biologjike qe ndikojne ne karakteristikat e profilit të tokës si dhe në natyrën dhe cilësitë e tokave pyjore, kullosore dhe bujqesore. Moduli jep njohuri të avancuara për tokën si komponent i ekosistemeve natyrore, proceset themelore të zhvillimit të profilit të tokës, tokat e rajoneve kryesore ekologjike të Botës, marrëdhëniet midis tokës dhe topografisë, interpretimin e karakteristikave të tokës si bazë për vlerësimin e tokës, tokat e ekosistemeve pyjore dhe kullosore, degradimin dhe rehabilitimin e tokave pyjore, parametrat e tokës dhe cilësia	

	e tokës, ushqyesit esenciale për rritjen e bimëve, dhe plehërimin e pyjeve.
Qëllimi i lëndës:	Ky modul përqëndrohet në proceset fizike, kimike dhe biologjike që ndikojnë në karakteristikat e profilit të tokës si dhe në natyrën dhe cilësitë e tokave pyjore, kullosore dhe bujqesore. Moduli jep njohuri të avancuara për tokën si komponent i ekosistemeve natyrore, proceset themelore të zhvillimit të profilit të tokës, tokat e rajoneve kryesore ekologjike të Botës, marrëdhëniet midis tokës dhe topografisë, interpretimin e karakteristikave të tokës si bazë për vlerësimin e tokës, tokat e ekosistemeve pyjore dhe kullosore, degradimin dhe rehabilitimin e tokave pyjore, parametrat e tokës dhe cilësia e tokës, ushqyesit esenciale për rritjen e bimëve, dhe plehërimin e pyjeve. Ky modul gjithashtu ofron njohuri mbi metodat dhe pajisjet që përdoren në analizat kimiko-fizike të tokës, duke përfshirë përmbajtjen e lëndës organike, kapacitetin e këmbimit kationik, bazat shkëmbyeshme dhe aciditetin e këmbimit. Moduli gjithashtu përfshin një praktikë fushore dhe një projekt kursi. Objektivi i këtij moduli është të rrisë njohuritë teorike dhe aftësitë praktike të studentëve në drejtim të studimit, menaxhimit dhe ruajtjes së burimeve tokësore të vendit me theks në tokat pyjore. Në përfundim të modulit, studentët aftësohen për të: • Kuptuar vendin dhe rolin e tokës në strukturën dhe funksionimin e ekosistemeve. • Kuptuar teorikisht dhe konceptualisht mekanizmin e proceseve pedologjike dhe zhvillimin e tyre përmes përshkrimit të profilit të tokës. • Vlerësuar cilësinë e tokës bazuar në parametrat e matura të tokës. • Kuptuar përhapjen, gjenezën, karakteristikat e tokave pyjore dhe kullosore. Kuptuar në thellësi ndërveprimet tokë-bimë, mekanizmat e riciklimit të lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore, parimet dhe praktikën e plehimit të pyjeve.
Rezultatet e të nxënit:	Nepermjet programit të “Pedologjia e pyjeve” studentet do të: 1. Definojnë funksionet e tokave pyjore. 2. Përkrahajn funksionet biologjike të tokës.

	3. Demonstru cilësinë dhe sasinë e lëndës organike të tokës. 4. Klasifiko shpërndarjen e elementeve ushqyese të tokave pyjore. 5. Argumentom proceset e alterimit dhe toke-formimit.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	-	-	-
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren	1	13	13
Kollokfiume, seminare	2	-	2
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja përfundimtare për provim	1	15	15
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	5	5
Projektet, prezantimet ,etj	-	-	-
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, diskutime, ushtrime laboratorike, ekspedita konsultime, seminare, projekte të pavarura, kolokviume, detyre kursi, provime.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i parë (kolokvium): 10%, Vlerësimi i dytë (kolokvium): 10%, Seminaret ose angazhime të tjera: 10%, Provimi final: 70%, Total: 100%.		
Literatura			
Literatura primare:	Gjoka, F. 2017. Ekopedologjia dhe Pleherimi i Pyjeve [Cikël leksionesh dhe slide prezantimi]. Gjoka, F. 2017. Praktika Laboratorike të PedologjisëAntonio Loicano. “ science della Terra”		
Literatura shtesë:	Gjoka, F. 2015. Pedogjeografia [Tekst], Tiranë [Prezente në Bibliotekën e UBT]		

	Duchaufour, P. 1982. Pedology: Pedogenesis and Classification. London: Allen and Unwin. [Prezente në Bibliotekën e UBT] Brady N.C., and R.R. Eel. 2002. The nature and properties of soils. 13th ed. Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ. 881 pp. [Prezente në Bibliotekën e UBT].
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	Toka si komponent i ekosistemeve natyrore (Objekt i disiplinës, Roli i tokës në strukturën dhe funksionin e ekosistemeve, Cilësia e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përshkrimi i profilit të tokës (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor, Praktikë në përshkrimin e profilit dhe interpretimin, Udhëzime për projektin e kursit) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e dytë:	Toka si komponent i ekosistemeve natyrore (Objekt i disiplinës, Roli i tokës në strukturën dhe funksionin e ekosistemeve, Cilësia e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përshkrimi i profilit të tokës (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor, Praktikë në përshkrimin e profilit dhe interpretimin, Udhëzime për projektin e kursit) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e tretë:	Proceset pedologjike dhe zhvillimi i tokës (Shtimet, humbjet, translokimet dhe transformimet, Podzolimi, ferralitizimi, kacidifikimi, dekalifikimi, kripëzimi, alkalizimi, dealkalizimi, gleizimi, pedoturbacioni, etj. Diferencimi i horizonteve të tokës). (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i lëndës organike (Demonstrimi i metodës së oksidimit të njomë me acid kromik/humbjes në djegie të përcaktimit të karbonit organik të tokës. Praktikë në përcaktimin e karbonit organik të tokës asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e katërt:	Proceset pedologjike dhe zhvillimi i tokës (Shtimet, humbjet, translokimet dhe transformimet, Podzolimi, ferralitizimi, kacidifikimi, dekalifikimi, kripëzimi, alkalizimi, dealkalizimi, gleizimi, pedoturbacioni, etj. Diferencimi i horizonteve të	Përcaktimi i lëndës organike (Demonstrimi i metodës së oksidimit të njomë me acid kromik/humbjes në djegie të përcaktimit të karbonit organik të tokës. Praktikë në përcaktimin e karbonit organik të tokës asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).

	tokës). (Literatura: Slaidet e leksioneve).	
Java e pestë:	Tokat e rajoneve kryesore të botës (Tokat e rajoneve të ftohta dhe mesatare. Toka e rajoneve të stepës, Toka e rajoneve të thata dhe gjysmë të thata, Tokat e rajoneve të savanës, Tokat e rajoneve sub-tropikale dhe tropikale) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i kapacitetit të këmbimit kationik (Demonstrimi i metodës së acetatit të amonit (ose hexaamminecobalt) të përcaktimit të kapacitetit të këmbimit kationik të tokës, Praktikë në përcaktimin e kapacitetit të këmbimit kationik asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve (Praktikum i Pedologjisë).
Java e gjashtë:	Tokat e rajoneve kryesore të botës (Tokat e rajoneve të ftohta dhe mesatare. Toka e rajoneve të stepës, Toka e rajoneve të thata dhe gjysmë të thata, Tokat e rajoneve të savanës, Tokat e rajoneve sub-tropikale dhe tropikale) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i kapacitetit të këmbimit kationik (Demonstrimi i metodës së acetatit të amonit (ose hexaamminecobalt) të përcaktimit të kapacitetit të këmbimit kationik të tokës, Praktikë në përcaktimin e kapacitetit të këmbimit kationik asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve (Praktikum i Pedologjisë).
Java e shtatë:	Marrëdhëniet ndërmejt tokës dhe topografisë (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i bazave
Java e tetë:	Marrëdhëniet ndërmejt tokës dhe topografisë (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Seminar (1): Temat 1-7.
Java e nëntë:	Tokat e ekosistemeve pyjore (Koncepti i tokave pyjore, Gjeneza dhe karakteristikat e tokave pyjore, Tokat e fidanishteve pyjore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i bazave të këmbyeshme.
Java e dhjetë:	Tokat e ekosistemeve kullosore (Koncepti i tokave kullosore dhe livadheve, Gjeneza e tokave kullosore, Karakteristikat e tokave kullosore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i aciditetit të këmbimit (Demonstrimi i metodës së KCl (ose BaCl ₂ 0.1M) të përcaktimit të aciditetit të këmbimit. Praktikë në përcaktimin e aciditetit të këmbyeshtëm asistuar nga stafi teknik i laboratorit. Llogaritja dhe

		interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e njëmbëdhjetë:	Degradimi i tokave pyjore/kullosore dhe rehabilitimi (Faktorët e degradimit të tokës, Llojet e degradimit të tokës (fizik, kimik dhe biologjik. Metodatat e rehabilitimit të tokave të degraduara (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i metaleve të rënda (Demonstrimi i metodës HNO ₃ të përcaktimit të metaleve të rënda. Praktikë në përcaktimin e metaleve të rënda asistuar nga stafi teknik i laboratorit. Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e dymbëdhjetë:	Interpretimi i tokës si bazë për vlerësimin e tokës/landit (Interpretimi pedologjik i cilësive të tokës, interpretimi i cilesive të tokës në lidhje me përdorimin e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i dozës së plehrave (Përcaktimi i normës së plehrave N që do të përdoret në fidanishtet pyjore. Përcaktimi i normës së plehrave P që do të përdoret në fidanishtet pyjore) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e trembëdhjetë:	Pjelloria e tokës dhe ushqimi i bimëve (Konceptet e pjellorisë së tokës. Karakteristikat e tokës pjellore. Qëllimet që lidhen me pjellorinë e tokës. Karakteristikat e tokës që lidhen me pjellorinë e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i dozës së gëlqeres dhe gipsit (Përcaktimi i dozës së aplikimit të gëlqeres në tokat acide. Përcaktimi i dozës së aplikimit të gipsit në toka alkaline). (Praktikum i Pedologjisë).
Java e katërbëdhjetë:	Ushqyesit thelbësore për rritjen e bimëve (Makroushqyesit dhe mikroushqyesit e bimëve, Thithja e lëndëve ushqyese nga toka, Burimet e lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore, Humbja e lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Praktikë fushore (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor duke përdorur WRB. Praktikë në përshkrimin dhe interpretimin e tokave të ekosistemeve pyjore dhe kullosore) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e pesëmbëdhjetë:	Plehrat dhe plehërimi i pyje dhe kullotave (Shkaqet e përdorimit të plehrave në pyje, Plehrat kimike dhe organike. Sistemet e aplikimit të plehrave, Llojet e plehrave,	Seminar (2): Temat 8-12

	Sistemi i ushqimit të integruar të bimëve) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Studentët janë të obliguar në vijimin e rregullt në ligjërata, marrin pjesë në vizita studimore në terren (ekskursion). Shkyçja e telefonave celularë, hyrja me kohë në sallën e mësimit dhe mbajtja e qetësisë në mësim po ashtu janë obligative.		